

Kansainväliset lähestymistavat digitalisaatiostrategioihin

Sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation ja
tiedonhallinnan strategiatyön selvitys

Sanni Satosuo 23.5.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö, Ohjausosasto

Sisällysluettelo

ESIPUHE	2	
1 SELVITYKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS		3
2 TULOKSET		4
2.1	Strategioiden arkkitehtuuri	4
2.2	Aikajänne	4
2.3	Strategiadokumenttien rakenteet	5
2.3.1	Strategian nimi	5
2.3.2	Strategian alustus tai taustoitus	6
2.3.3	Digistrategioiden visiot	6
2.3.4	Tarkempi tavoitteen asettelu	7
2.3.5	Tavoitteiden saavuttamista tukevat tekijät	8
2.3.6	Toimeenpano, seuranta ja arviointi	8
2.4	Strategiset tavoitteet	8
2.5	Strategioissa tunnistetut menestystekijät	9
2.6	Tunnistetut riskitekijät	10
2.7	Toimeenpano ja seuranta	10
2.8	Strategioiden valmistelu	11
2.9	Kohderyhmät	12
3	POHDINTA JA YHTEENVETO	13
LIITE 1: ANALYYSIIN SISÄLLYTETYT DIGITALISAATIOSTRATEGIAT		15
LIITE 2: DIGITALISAATIOSTRATEGIOIDEN TAVOITTEET		16

Esipuhe

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden uudistaminen on edennyt hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämiseen 1.1.2023. Tähän liittyen on kuvattu sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet toimintälähtöiseen kehittämiseen. Näissä tavoitteissa digitalisaatio on tunnistettu yhdeksi välineeksi palvelutoiminnan kehittämisessä. Sen vuoksi ministeriössä käynnistettiin talvella 2022-2023 valmistelu sosiaali- ja tiedonhallinnan digitalisaation ja tiedonhallinnan strategisen tiekartan laatimiseksi. Osana tätä työtä tunnistettiin tarve selvittää kansainvälisiä lähestymistapoja vastaavanlaiseen strategiatyöskentelyyn.

Tavoitteena digitalisaation ja tiedonhallinnan strategiatyöskentelylle on koostaa sosiaali- ja terveydenhuollon strateginen näkymä niin lähiajalle kuin pidemmälle aikavälille. Strategiatyöllä on tarkoitus saada muodostettua tarvittavat strategiset linjaukset sote-tiedonhallinnan ohjauksen tueksi. Strategian tavoitteena on eritellä vision lisäksi selkeät tavoitteet ja näihin liittyvät kehittämisen painopisteet. Strategiatyöskentelyn aikana tavoitteita priorisoidaan ja niihin liittyvää keinovalikoimaa kehitetään, jotta päällekkäinen kehittämistyö ja pistemäinen ohjaus sote-tiedonhallinnan ja digitalisaation kehittämisessä vähenee.

Tämä selvitys on suunnattu sote-tiedonhallinnan ja digitalisaation strategiatyöskentelyn tueksi. Tarkoituksena on oppia mahdollisista kansainvälisistä valmisteluprosesseista sekä niissä tunnistettavista mahdollisista seurannan ja arvioinnin menetelmistä ja mittareista.

1 Selvityksen tavoitteet ja toteutus

Selvitys muiden maiden sosiaali- ja terveydenhuollon digistrategioista toteutettiin keväällä 2023 kolmen kuukauden aikana. Analyysi aloitettiin tekemällä suuntaa antavaa tiedonhakua siitä, minkälaisia strategioita eri mailla on löydettävissä ja mitkä maat olisi hyvä ottaa mukaan tarkasteluun. Tiedonhakua tehtiin käyttämällä seuraavia termejä: *digital health strategy*, *healthcare digitalization*, *digital health care*, *eHealth strategy* sekä *eHealth plan*. Suomalainen valmistelu kattaa sekä sosiaali- että terveydenhuollon näkökulman, kansainvälisesti terveys-termi sisältää palveluja, jotka Suomessa sisältyvä sosiaalihuoltoon. Aineistossa on käytetty vaihtelevaa terminologiaa samasta ilmiöstä. Tässä selvityksessä aineistona käytettyihin dokumentteihin viitataan jatkossa digistrategioina.

Työsuunnitelman tekemisen ja ensimmäisten tiedonhakukierrosten jälkeen tarkasteluun päätettiin ottaa mukaan Ruotsin, Norjan, Tanskan, Viron, Pohjois-Irlannin, Iso-Britannian, Espanjan, Ranskan ja Australian sosiaali- ja terveydenhuollon digistrategiat. Edellä listattujen maiden digistrategiat valikoituivat tarkasteluun sen perusteella, että mailla oli voimassa oleva tai kohtuullisen tuore kansallinen strategia sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation edistämiseksi. Lisäksi harkinnassa huomioitiin se, että maan terveydenhuoltojärjestelmästä tai muista strategian luonteeseen todennäköisesti vaikuttavista tekijöistä (demografia, maantiede yms.) löytyy samankaltaisuutta Suomen kanssa.

Näkökulmat ja strategiakohtaiset piirteet, joita selvityksessä tarkastellaan ovat:

- Strategian nimi
- Ajanjakso, jolle strategia on asetettu
- Strategian kohderyhmä
- Strategian valmistelu- ja julkaisijatahot
- Valmisteluprosessi
- Strategiset tavoitteet
- Strategiassa tunnistetut menestystekijät
- Tunnistetut riskit strategian onnistumiselle
- Toimeenpano ja siinä esiintyvä yhteistyö
- Strategian toimeenpanon seurantametodit

Selvityksessä huomioitavien näkökulmien pohjalta luotiin tiedonkeruun koosteeksi Excel-tiedosto, jota käytettiin analyysiprosessin aikana työkaluna. Analyysin aikana selvitykseen mukaan valikoituneiden maiden strategiat ja niihin liittyvät mahdolliset muut dokumentit käytiin läpi ja niiden sisällöstä kerättiin talteen tarvittavat kohdat ja tiedot, joissa käsiteltiin valittujen näkökulmien ja strategiakohtaisten piirteiden teemoja. Lopulta analyysin perusteella muodostettiin raportti, johon on pyritty luomaan yleiskuvaa siitä, minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation strategioita muissa maissa on tuotettu. Analyysissa on käytetty varsinaisia strategiadokumentteja ja niiden mahdollisia seurantajulkaisuja. Strategiatyön valmisteluprosesseja tarkastellessa on käytetty myös muita lähteitä kuten strategiaa valmistelevien toimijoiden uutisia ja muita tuotoksia. Näin on tehty erityisesti niiden maiden kohdalla, joissa uuden digistrategian työstäminen on selvityksen tekohetkellä käynnissä tai juuri päättynyt, eikä virallisia dokumentteja aiheesta ole vielä saatavilla.

2 Tulokset

Digistrategiat ovat yleensä kansallisesta sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaavan ministeriön tai vastaavan instanssin tuottamia ja julkaisemia dokumentteja. Strategioissa on esitetty tavoitteita sosiaali- ja terveydenhuollon digitoimiseen ja uusien digitaalisten palveluratkaisujen kehittämiseksi. Myös yleinen tiedonhallinnan kehittäminen toistuu strategioissa tavoitteissa. Tässä luvussa käydään läpi digistrategioiden rakennetta ja sisältöä aihealue kerrallaan.

2.1 Strategioiden arkkitehtuuri

Selvitykseen valittujen digistrategioiden rakenne ja laajuus vaihtelivat merkittävästi, mutta silti strategioista on havaittavissa tiettyjä yleisiä elementtejä, jotka toistuvat useimmissa strategioissa.

Erytisestisesti digistrategioiden muodot erosivat toisistaan. Strategiadokumenttien pituus vaihteli 15 ja 88 sivun välillä. Strategioiden pituuteen vaikutti käytetyn visualisoinnin määrän lisäksi myös se, kuinka tiiviisti tai yksityiskohtaisesti strategiaa avattiin dokumenteissa. Osassa dokumenteissa oli hyödynnetty kaavioita esimerkiksi kuvaamaan strategiassa esitettyjen tavoitteiden välistä hierarkiaa ja osassa tavoitteet oli puolestaan käyty läpi kirjallisesti varsin yksityiskohtaisesti. Kaikki selvitykseen mukaan valitut digistrategiat on tuotettu ja julkaistu itsenäisinä dokumentteina, vaikka ne olisivatkin työstetty osana muuta terveydenhuollon tai digitalisoitumisen valmistelutyötä.

Suurin osa strategioista rakentui luvussa 2.3 kuvattujen ala- ja ylätasoon tavoitteiden kautta, eli rakenne oli pyramidimainen. Strategioissa esiintyi vaihtelevuutta siitä, kuinka monta tasoa ne sisälsivät. Usein vision alla oli ylä- ja alatasoon tavoitteet, mutta osassa strategioissa oli tätä enemmän kerroksia.

ESIMERKKI ESPANJAN DIGISTRATEGIAN RAKENTEESTA

Guiding principles (ohjaavat periaatteet)

Strategic lines (strategiset linjaukset)

Areas of intervention (toimenpidealueet)

Action plan (toimintasuunnitelma)

Governance system (hallintamalli)

Development framework (kehittämisen viitekehys)

Digistrategiat vaihtelivat laajuudeltaan ja yksityiskohtaisuudeltaan merkittävästi. Huomionarviosta on se, että osa digistrategioista oli linkitetty vahvasti maiden muihin strategisiin tavoitteisiin, tai digistrategian tueksi oli luotu omia erilaisia strategioita esimerkiksi kyberturvallisuuteen ja innovaatioiden kehittämiseen liittyen.

2.2 Aikajänne

Tarkasteltaessa digistrategioille asetettuja ajanjaksoja voidaan havaita, että vanhemmat 2010-luvun puolella tehdyt digistrategiat on asetettu lyhyemmille ajanjaksoille, kuin 2020-luvulla julkaistut strategiat. Vuosikymmenten vaihteeseen ajoittuvat digistrategiat, kuten Tanskan ja Ranskan vuosille 2018-2022 asetetut strategiat olivat suunnattuja lyhyemmälle ajanjaksolle, kuin

viime vuosien aikana alkaneet strategiat, jotka on asetettu jatkumaan vuosikymmenen loppuun saakka (esimerkiksi Norja 2023-2030 ja Pohjois-Irlanti 2022-2030).

Ruotsin digistrategian aikajänne ja visio eroavat muista tarkastelluista strategioista. Maan visio vuoteen 2025 asti on julkaistu vuonna 2016 ja sen lisäksi on julkaistu erilliset vision implementointistrategiat lyhyemmille muutaman vuoden aikaväleille 2017-2019 ja 2020-2022. Alkuperäisen suunnitelman mukaan viimeinen strategia luotaisiin vuosille 2022-2025. Varsinaiset strategiset tavoitteet ja kehittämiskohteet on siis asetettu varsin lyhyille ajanjaksoille. Tarkasteluun mukaan otettu vision implementointistrategia on asetettu aikavälille 2020-2022.

2.3 Strategiadokumenttien rakenteet

Selvityksessä perehdyttiin strategioiden rakenteisiin ja sisältöihin yleisellä tasolla. Maiden digistrategiat erosivat toisistaan siinä, että osassa maissa kyseessä oli erillinen sektorikohtainen digistrategiadokumentti, kun taas osassa maissa sosiaali- ja terveydenhuollon digistrategia oli osana maan yleistä digitalisaatiostrategiaa.

Seuraavaksi käydään läpi digistrategioista tunnistettuja piirteitä ja elementtejä, joiden varaan strategiat rakentuivat.

2.3.1 Strategian nimi

Tarkasteluun valikoituneet digistrategiat on nimetty varsin käytännönläheisesti maiden digistrategioiksi, digitaalisen terveyden strategioiksi ja eHealth strategioiksi ja visioiksi. Joukossa on myös strategioita, joissa strategian visio tai missio tuodaan esiin myös jo strategian nimessä. Esimerkiksi Tanskan strategiassa visio käy ilmi strategian nimestä seuraavalla tavalla: *A Coherent and Trustworthy Health Network for All – Digital Health Strategy 2018 -2022* (Johdonmukainen ja luotettava terveysverkosto kaikille – digitaalinen terveysstrategia 2018 - 2022). Analyysiin sisällytettyjen strategioiden nimet on listattu alla:

- *Safe, seamless and secure: involving health and care to meet the needs of modern Australia.* Turvallinen, saumaton ja turvattu: terveydenhuollon ja hoidon kehittäminen vastaamaan nykyajan Australian tarpeita.
- *A Coherent and Trustworthy Health Network for All – Digital Health Strategy 2018-2022.* Johdonmukainen ja luotettava terveysverkosto kaikille – digitaalinen terveysstrategia 2018-2022, Tanska.
- *Digital Strategy Health and Social Care Northern Ireland 2022-2030.* Pohjois-Irlannin digitaalinen strategia terveys- ja sosiaalihuoltoon 2022-2030.
- *Nasjonal e-helsestrategi.* Kansallinen e-terveysstrategia, Norja.
- *Digital Health strategy.* Digitaalinen terveyden strategia, Espanja
- *Vision for eHealth 2025 – common starting points for digitalization of social services and health care.* E-terveyden visio 2025 – yhteiset lähtökohdat sosiaali- ja terveyspalveluiden digitalisaation, Ruotsi
- *National Strategy of e-Health 2020 Stratégie nationale e-santé 2020 Le numérique au service de la modernisation et de l'efficacité du système de santé.* Kansallinen strategia e-terveyteen 2020, Digiteknologia terveydenhuoltojärjestelmän modernisoinnin ja tehokkuuden palveluksessa, Ranska.

Strategioiden nimitasolla kahdessa on tunnistettu myös sosiaalihuollon digitalisaatio terveydenhuollon lisäksi. Tavoitteiden kuvailun osalta nimiin on nostettu digitalisaation lisäksi laatusanoja, kuten luottamus, modernisointi, turvallisuus tai tehokkuus.

2.3.2 **Strategian alustus tai taustoitus**

Useimmat digistrategiadokumentit alkavat jonkinlaisella alustuksella strategiaan. Alustuksena toimii johdanto tai esipuhe, jossa maalataan kuvaa strategian toimintaympäristön tilasta, nykyhetken tai lähitulevaisuudessa siintävien sosiaali- ja terveydenhuollon kohtaamista haasteista. Lisäksi tuodaan esiin strategian laatimisen tärkeyttä ja sen merkittävyys toiminnan kehittämisessä ja ohjaamisessa. Useat strategiat alkoivat esipuheella, jonka oli kirjoittanut esimerkiksi maan digiterveysasioista vastaavan ministeriön ministeri tai johtaja.

2.3.3 **Digistrategioiden visiot**

Digistrategioiden ylätasolla määritellään laajoja melko abstrakteja tavoitteita siitä, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon kentän digitalisoitumisella tavoitellaan. Strategioiden ylätasolla esitettiin esimerkiksi visioita, missioita tai keskeisimpiä arvoja, jotka ohjaavat digitalisaation kehittämistä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Ylätason tavoitteet antoivat suuntaa strategioiden alemman tason konkreettisimmille tavoitteille.

Yhteensä kuudessa analyysiin valikoituneista yhdeksästä strategiassa esitettiin visio, joka esittää strategioiden tavoitteiden ylimmän tason. Visiot vaihtelivat lyhyistä lauseista lähes sivun mittaiseen listaukseen strategian toteutumisen myötä saavutettavista tuloksista. Visioissa korostuvia laajoja teemoja olivat muun muassa kansalaisten terveyden edistäminen, kansalaisten osallisuus sekä palveluiden käytön sujuvuus. Lisäksi visioissa korostuvia aiheita olivat yhteistyön kehittäminen, hyvinvointitietojen hallinta, digitaalisten ratkaisujen kehittäminen ja hyödyntäminen sekä terveyspalveluiden kehittäminen.

Ruotsin digistrategia eroaa muista rakenteeltaan ja maan visio on 16 sivun mittainen erillinen dokumentti, jossa käydään läpi vision kohderyhmät, pääperiaatteet sekä vision keskeisimmät tavoitteet. Alla esimerkkejä eri visioista.

ESIMERKKEJÄ MAIDEN DIGISTRATEGIOIDEN VISIOITA

”Sammen om helhetlige, trygge og nyskapende tjenester som fremmer helse og mestring”

(Yhdessä kokonaisvaltaisten, turvallisten ja innovatiivisten terveyttä ja jaksamista edistävien palveluiden puolesta), Norja

”Better health for all Australians enabled by seamless, safe, secure digital health services and technologies that provide a range of innovative, easy to use tools for both patients and providers.

(Parempi terveys kaikille australialaisille saumattomien, turvallisten ja suojattujen digitaalisilla terveyspalveluilla ja tekniikoilla, jotka tarjoavat valikoiman innovatiivisia, helppokäyttöisiä työkaluja sekä potilaille että palveluntarjoajille), Australia

”Better coherence, higher quality and greater geographical equality in the provision of health services”

(Parempi johdonmukaisuus, korkeampi laatu ja suurempi maantieteellinen tasa-arvo terveyspalvelujen tarjonnassa), Tanska

“In 2025 Sweden will be best in the world at using the opportunities offered by digitalization and eHealth to make it easier for people to achieve good and equal health and welfare, and to develop and strengthen their own resources for increased independence and participation in the life of society”

(Vuonna 2025 Ruotsi tulee olemaan maailman paras hyödyntämään digitalisaation ja sähköisen terveydenhuollon tarjoamia mahdollisuuksia helpottaakseen ihmisten hyvän ja tasavertaisen terveyden ja hyvinvoinnin saavuttamista sekä kehittääkseen ja vahvistaakseen omia resurssejaan itsenäisyyden ja osallistumisen lisäämiseksi ihmisten elämässä ja yhteiskunnassa), Ruotsi

“Making lives better for the people of Northern Ireland, using digital to transform the way we deliver health, care and well-being services”

(Pohjois-Irlannin ihmisten elämän parantaminen digitalisaatiomuutoksella liittyen tapaamme tarjota terveys-, hoito- ja hyvinvointipalveluita), Pohjois-Irlanti

Strategiat, joiden ylimpänä tasona ei ollut sanoitettua visiota lähestyivät strategian hierarkiaa eri näkökulmasta. Esimerkiksi Espanjan digistrategian hierarkiassa ylimpänä ovat toimintaa ohjaavat periaatteet, kuten maan perustuslain pykälät, jotka tunnistavat kansalaisten oikeudet terveyden turvaamiseen sekä aiheeseen liittyvät muut säädökset.

Strategioiden visioiden ja missioiden alapuolelle on osassa digistrategioista nimetty strategian ensisijaisia tavoitteita, joiden määrä vaihtelee 3-4 välillä. Päämäärät on nimetty pääteemoiksi tai yleistavoitteiksi. Nämä päämäärät ovat korkeatasoisia sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation yleistavoitteita, joita esimerkiksi Norjan strategiassa ovat 1) palvelujen laatu ja johdonmukaisuus, 2) sosiaali- ja terveysalan kestävyys ja 3) innovaatiovoima. Lähes kaikkien maiden strategiset tavoitteet voitaisiin asettaa näiden yhdessä strategiassa sanoitettujen samojen yleistavoitteiden alle.

2.3.4 Tarkempi tavoitteen asettelu

Korkeamman tason tavoitteiden tai visioiden jälkeen strategioissa siirryttiin digistrategian konkreettisempiin tavoitteisiin. Nimettyjen konkreettisten tavoitteiden määrä vaihteli neljästä kahdeksaan tavoitteeseen. Näistä tavoitteiden alatasoista käytettiin erilaisia nimityksiä, kuten strategiset tavoitteet (strategic goals), ensisijaiset strategiset tavoitteet (strategic priorities) ja painopistealueet (focus areas). Yleisiä strategian päätavoitteita olivat mm. asiakkaan osallistaminen, turvallinen ja tehokas tiedonhallinta sekä toiminnan tehokkuuden parantuminen digiratkaisujen avulla. Päätavoitteita käsitellään tarkemmin luvussa 2.4.

Strategisten tavoitteiden sijasta osassa digistrategioista oli visioiden ja pääteemojen jälkeen lähestytty strategiaan hieman eri näkökulmasta. Päätavoitteiden esittelyn jälkeen strategian hierarkiassa esiintyivät intervention kohdealueet, joilla digitaalisten ratkaisujen uskotaan tuovan merkittäviä positiivisia vaikutuksia.

ESPANJAN DIGISTRATGIASSA NÄITÄ OLIVAT MUUN MUASSA SEURAAVAT TUNNISTETUT ASIAT:

Terveys riskien ja uhkien torjunta

Terveyden edistäminen ja sairauksien ennaltaehkäisy

Terveystietojen hallinnassa: saavutettavat, tulokselliset ja yksilölliset palvelut, hoidon jatkuvuus ja potilasturvallisuus.

Tiedon yhteentoimivuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla

Julkisen terveydenhuollon digitaalisten palveluiden vahvistaminen

Kansallisen hyvinvointitiedon tietoavaruus massatyöstöä ja analysointia varten

Kansallisen terveystiedon tietoavaruuden luominen massakäsittelyä ja analysointia varten sekä tiedon hyödyntämistä mahdollistavien olosuhteiden luominen

2.3.5 Tavoitteiden saavuttamista tukevat tekijät

Monissa digistrategioissa tunnistetaan perusedellytyksiä, joiden on toteuduttava, jotta asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Merkittäväksi perusedellytykseksi kaikissa digistrategioissa nousee sosiaali- ja terveydenhuollossa käsiteltävän arkaluontoisen henkilökohtaisten tietojen käsittelyn turvallisuudesta huolehtiva lainsäädäntö ja sääntely. Samalla tunnistetaan se, että lainsäädännön olisi samanaikaisesti turvattava kansalaisten yksityisyys ja turvallisuus, mutta mahdollistettava digitaalisen muutoksen edistäminen.

Yleisenä digistrategioiden tavoitteena on tiedon tehokas hyödyntäminen ja toisiokäytön mahdollistaminen. Tämän mahdollistamiseksi on tietoa tuotettava yhdessä määritellyjä termejä ja rakenteita käyttäen. Yhteen toimiva tieto ja järjestelmien kansallisen tason koordinointi ovat merkittävässä asemassa strategisten tavoitteiden saavuttamisen mahdollistamisessa.

Standardoinnin osalta digistrategioissa tunnistetaan kansainvälisen standardoinnin tärkeys. Kansallinen kehittäminen yhteentoimivan tiedon ja järjestelmien luomisessa on keskeistä, mutta samanaikaisesti on tärkeää lisätä toimijoiden sitoutumista myös kansainväliseen standardointiin, joka tulisi linkittää alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin.

Digistrategioissa tunnistetut tavoitteiden saavuttamista tukevat asiat vaativat yhteistyötä ja yhteistä määrittelyä eri tahojen välillä. Tärkeänä nähdään myös eri tahojen sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin ja niiden toimeenpanoprosesseihin.

2.3.6 Toimeenpano, seuranta ja arviointi

Digistrategioiden seuranta keskittyy lähinnä seurantadokumentteihin, joiden julkaisuajankohdat on suunniteltu osaksi strategiaa. Seurantadokumenttien tuottaminen asetetaan pääsääntöisesti 1-3 vuoden välein. Asetettujen tavoitteiden saavuttamisen arviointiin käytettäviä mittareita ei digistrategioissa nimetä.

2.4 Strategiset tavoitteet

Strategisten tavoitteiden vertailussa on hyvä ottaa huomioon se, että strategioiden toisistaan eroavan rakenteen vuoksi strategisiksi tavoitteiksi nimetyt asiat eroavat toisistaan niiden sisällön laajuudeltaan ja yksityiskohtaisuudeltaan. Strategiset tavoitteet voivat olla digistrategian ylin taso, tai sen yläpuolella strategiassa voi olla vielä useita laajemmin suuntaa antavia ja strategian tavoitteita kuvaavia osia, kuten visio ja missio tai pääteemat ja yleistavoitteet.

Tarkastelun kohteena olevien strategioiden päätavoitteet vastaavat hyvin paljon toisiaan. Lähes kaikkien strategioiden tavoitteet voitaisiin jakaa seuraavan kaltaisiin luokkiin: *asiakas aktiivisena toimijana, toiminnan tehokkuuden lisääminen digitaalisten ratkaisujen avulla, tiedon turvallinen saatavuus, saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen sekä digitaalisten ratkaisujen kehittäminen*. Tarkastelussa huomioitujen digistrategioiden tavoitteet on listattu liitteisiin luvussa 5.

Digistrategian tavoitteet vastaavat Euroopan tasolla määritellyjä neljää eettistä ulottuvuutta, jotka ovat digitaalisen terveyden perustaminen humanistisille arvoille, mahdollistaa yksilöille hallita terveyttään ja terveystietojaan digitaalisesti, tehdä digitaalisesta terveydestä osallistavaa ja saavutettavaa, sekä ottaa ekologinen näkökulma huomioon. Eettisten ulottuvuuksien teemat toistuvat tarkasteltujen maiden digistrategioissa, mutta erityisesti ekologinen näkökulma jää pienemmälle huomiolle kansallisissa strategioissa.

Itse tavoitteissa ei ole annettu tarkkoja lukuja ja määriä tavoitteille, mutta niiden alle kirjattuihin toimintasuunnitelmiin tai kehittämistoimiin on otettu mukaan numeerisia tavoitteita, jotka halutaan saavuttaa tiettyyn ajankohtaan mennessä.

2.5 Strategioissa tunnistetut menestystekijät

Strategisten tavoitteiden lisäksi merkittävä osa strategioita ovat asetettujen tavoitteiden mahdollistajiksi, menestystekijöiksi tai periaatteiksi nimetyt kehittämiskohteet, joita kehittämällä asetetut ylemmän tason tavoitteet voidaan saavuttaa. Digistrategioissa toistuvia asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mahdollistaviksi tekijöiksi nimettyjä tekijöitä ovat muun muassa tietoinfrastruktuurin toimivuus, tehokkaan toiminnan mahdollistavat työkalut sekä tiedon kulkeminen eri toimijoiden välillä turvallisesti. Myös asiakkaiden sitouttaminen palveluiden käyttöön ja tiedon tuottamiseen korostuvat digistrategioissa.

Suuri osa menestystekijöistä on käytännön arjen työhön liittyviä tekijöitä, kuten työkuultuurin kehittäminen digitaalisten ratkaisujen käyttöä kannustavaksi sekä työvoiman digiosaamisesta huolehtiminen. Yhteistyö palveluita käyttävien tahojen kesken tunnistetaan merkittäväksi strategisten tavoitteiden onnistumisen edellytykseksi. Alla esimerkki Australiasta, mutta samankaltaiset menestystekijät toistuvat useimmissa digistrategioissa.

AUSTRALIAN DIGISTRATEGIASSA NIMETYT MENESTYSTEKIJÄT

Kansallisen digistrategian menestystekijöiksi mainitaan kuluttajien ja palvelutarjoajien luottamus digitaalisiin palveluihin. Yksityisyydensuojasta huolehtiminen ja kansalaisten kyky käyttää digitaalisia ratkaisuja turvallisesti on tärkeää. Toinen merkittävä edellytys digistrategian toteutumiselle on lainsäädännön, säännöstelyn ja politiikkojen kyky mukautua aika ajoin tapahtuviin muutoksiin. Erityisen tärkeäksi tunnistetaan sidosryhmien tukeminen näiden prosessien läpi. Yhteistyö hallinnossa ja yhdessä kehittäminen ja muilta oppiminen kehittämisprosesseissa nähdään tärkeänä edellytyksenä onnistuneelle palveluiden digitalisoimiselle. Digitaalisten palveluiden on lisäksi oltava helppokäyttöisiä, mutta sisällettävä tarpeeksi tietoa ja ominaisuuksia, jotta niitä niiden käyttäjät sitoutuvat niiden käyttöön ja niiden avulla voidaan tehokkaasti osallistaa terveyden edistämiseen.

2.6 Tunnistetut riskitekijät

Digistrategioissa tunnistetaan myös haasteita, jotka voivat estää strategioissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Pohjois-Irlannin digistrategiassa nostetaan esiin resurssien rajallisuus, minkä vuoksi rahoitusta olisi tärkeää priorisoida ohjelmiin, joilla voidaan saavuttaa merkittävien vaikuttavuus. Digistrategioiden tavoitteissa korostuu myös uusien teknologioiden käyttöönoton tärkeys. Yhteistyö ja -kehittäminen on tärkeää, jotta käyttöön saadaan onnistuneita hyvinvointisovelluksia ja tietojärjestelmiä.

Myös digistrategian toimeenpanoon liittyvä epäselvä ja mahdollisesti myös ristiriitainen ohjaus nähdään haasteena. Tähän haasteeseen vastaamiseksi on osassa digistrategioista (mm. Ruotsi ja Espanja) määritelty vastuunjako tietyistä toimeenpanon alueista kansallisen ja alueellisen ohjauksen välille. Strategioissa esitettyjen kehityskohteiden toimeenpanon vastuut on jaettu jo osana strategiaa.

2.7 Toimeenpano ja seuranta

Digistrategioissa tunnistetaan strategioiden tarve pysyä ajan tasalla. Lisäksi niissä tuodaan esiin, että tavoitteiden on tarpeen vaatiessa mukauduttava toimintaympäristön muutosten mukaisesti. Tämän johdosta digistrategioiden on käytävä vuoropuhelua todellisuuden kanssa. Useimpien digistrategioiden toimeenpanosuunnitelma sisältääkin suunnitelman toimeenpanon seurannasta. Yleinen tapa selvitykseen mukaan valittujen maiden keskuudessa on ollut tuottaa seurantadokumentteja muutaman vuoden välein. Toteutuneita muutoksia on seurantadokumenteissa verrattu digistrategiassa asetettuihin tavoitteisiin ja tarvittaessa prioriteettien suuntaa on muutettu. Arvioinnista ja arviointiin mahdollisesti käytettävistä mittareista ei juurikaan ole mainintoja.

Digistrategioiden varsinaisen toimeenpanon osalta strategiadokumenteissa on hyvin vähäisiä mainintoja. Merkittävä toimeenpanoon liittyvä seikka, joka strategioista nousee esille, on vastuiden jakaminen entistä selkeämmin eri tahojen kesken. Vastuunjaon tavoitteeksi nimetään vastuiden jakaminen niin, että vastuu asioista olisi niillä tahoilla, joilla on parhaat edellytykset niistä vastaamiseen.

ESIMERKIKSI ESPANJAN DIGISTRATEGIAN TOIMEENPANOSUUNNITELMA

Digistrategia sisältää erillisen toimeenpanosuunnitelman (action plan), joka kattaa intervention alueet ja määrittelee vastuut toimeenpanosta kansallisten ja alueellisten toimijoiden välillä. Toimeenpanovastuun ollessa alueellisilla toimijoilla on ministeriön tehtävänä huolehtia sopimusten ja standardien hyväksymisestä, jotka koskevat koko kansanterveysjärjestelmää. Autonomisten alueiden vastuulle digistrategiassa luetaan terveyden edistämisen ja sairauksien ennaltaehkäisy, terveydenhuoltopalveluiden kehittäminen, digitaalisten ratkaisujen käytön edistäminen terveyskeskuksissa ja sairaaloissa sekä ei-kliinisen tiedon tietojärjestelmien ja tiedonkulun kehittäminen.

Ministeriö on vastuussa toimeenpanosta sellaisissa asioissa, joiden toteuttaminen on viisasta tehdä kansallisesti. Toiminta kuitenkin edellyttää yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa. Näitä asioita ovat muun muassa yhteistoiminnan kehittäminen, kansallisen hyvinvointitietojärjestelmän laajentaminen, integroiminen ja parantaminen. Lisäksi julkisen terveydenhuollon digitaalisten palveluiden ja tiedonkeruun kehittäminen tehdään ministeriön johdolla. Toiminta, jonka toimeenpano jaetaan ministeriön ja alueiden kesken koskevat epidemiologista valvontaa.

Toimeenpanon tueksi osassa digistrategioista on luotu tiekartta, jossa strategiset tavoitteet on jaettu pienempiin lyhyemmän aikavälin tavoitteisiin. Esimerkiksi Iso-Britannian toimeenpanon tueksi kuvattu *A plan for digital health and social care* sisältää kansallisten digitaalisten kanavien kehittämisen tiekartan NHS-sovelluksen kehittämisestä. Tiekartassa on esitetty tavoitteet sovellukselle ja vuosittaiset ajankohdat, joihin mennessä sovelluksen kehittämisen odotetaan olevan saavuttanut tietyn suunnitelmassa määritellyn pisteen.

Toimeenpanon seurannan tueksi digistrategioissa ei ole määritelty varsinaisia mittareita tai tarkkoja seurantasuunnitelmia. Osa digistrategioista kuitenkin sisältää strategisille tavoitteille määriteltyjä tavoiteindikaattoreita ja strategisten tavoitteiden osatavoitteita, joiden avulla voidaan seurata strategian toimeenpanon kehitystä. Näiden tavoitteena on se, että toimeenpanoa lähestytään joustavasti ja selkeästi määritellyin yksittäisin tavoittein.

ESIMERKKI STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOIMEENPANON TAVOITTEISTA

Norjan vuoden 2023 alussa julkaistun digistrategian viisi strategista tavoitetta on asetettu tärkeysjärjestykseen ja jokaiselle strategiselle tavoitteelle on määritelty omat tavoiteindikaattorinsa. Strategian ensimmäinen ja tärkeimmäksi määritelty tavoite on *asiakkaiden aktiivinen osallistuminen heidän omaan ja läheistensä hyvinvointiin*. Tämä strateginen tavoite on jaoteltu pienempiin välitavoitteisiin, joiden avulla tavoitteiden saavuttamista voidaan seurata. Näitä välitavoitteita ovat:

Kansalaisilla käytössään yksinkertaiset ja käyttäjäystävälliset digitaaliset työkalut, itsepalveluratkaisut ja pääsy räätälöimään tietoaan, joiden avulla he voivat aktiivisesti tehdä hyviä valintoja huolehtiakseen itsestään ja hyvinvoinnistaan

Asukkailla on helppo ja turvallinen pääsy omiin ja läheistensä terveystietoihin, jotka ovat helposti ymmärrettävissä

Potilailla ja terveydenhuollon henkilöstöllä on käytössään yhteistyötyökalut, jotka antavat kansalaisille mahdollisuuden osallistua omaa hoitoaan koskevaan päätöksentekoon yhdessä terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.

Asukkailla ja terveydenhuollon henkilökunnalla on käytössään palveluita, jotka varmistavat helpon kommunikoinnin ja tehokkaamman itseraportoinnin- ja valvonnan.

Asukkailla ja terveydenhuollon ammattilaisilla on valita milloin, missä ja miten terveyspalvelut toteutetaan. Lisäksi useita palveluita tarjotaan asiakkaiden koteihin.

Yhä useammat ihmiset asuvat kotona pidempään hyvinvointiteknologian ja digitaalisen kodinvalvonnan avulla. Tämä lisää turvallisuutta, jaksamista ja kykyä pitää huolta omasta terveydestään

Digitaalista vieraantumista vähentää se, että palvelut eriytetään ja mukautetaan yksilöllisesti siten, että "ei-digitaaliset asukkaat" pääsevät terveyspalveluihin yhtä hyvin kuin digitaalisia ratkaisuja käyttävät asiakkaat

2.8 Strategioiden valmistelu

Digistrategioiden valmisteluprosessin kulkua on kuvattu osassa strategioista. Selvitykseen päätettiin ottaa mukaan myös muista strategioiden julkaisija- ja valmistelutahojen sisällöstä löytyvää tietoa strategiatyöskentelystä.

Maat, joiden digistrategian valmistelusta löytyi tietoa, olivat Ruotsi, Norja, Tanska, Pohjois-Irlanti sekä Ranska. Ranskan kohdalla tarkastelussa otettiin huomioon selvityksen tekohetkellä juuri valmistunut kuulemiskierros vielä tekeillä olevan uuden digistrategian osalta.

Valmistelutyön toteuttamisessa on havaittavissa kaksi erilaista lähestymistapaa. Ruotsissa ja Tanskassa strategiaa on valmisteltu pääasiassa viranomaistasolla ottaen mukaan maiden alueellista johtoa ja substanssiin liittyviä virastoja. Muissa maissa valmistelussa on ollut mukana enemmän tahoja laajemmalta kentältä ja erityisesti palveluntuottajilta. Norjan digistrategian valmistelussa on kuultu yli 60 toimijaa ja sidosryhmää, joita ovat olleet muun muassa potilas- ja muut edunvalvontajärjestöt, henkilöstö, tutkijat ja alalla toimivat liike-elämän toimijat. Ranskassa tekeillä olevan strategian valmistelukierroksella on kuultu lähes 5000 henkilöä, jotka ovat edustaneet niin terveydenhuollon ammattilaisia, yksityisiä ja julkisia toimijoita sekä myös yksittäisiä kansalaisia.

Valmistelutyön osana tehty kuuleminen on toteutettu erilaisin ratkaisuin. Norjan digistrategian valmistelussa strategialuonnokseen ja erityisesti siinä esitettyihin viiteen strategiseen tavoitteeseen pyydettiin kirjallisia kuulemismastauksia erikseen nimetyiltä tahoilta. Myös muut kuin valmistelijoiden tunnistamat tahot olivat tervetulleita lähettämään vastauksiaan kuulemiseen. Ranskassa eri tahojen näkemyksiä on kuultu niin etäyhteyksin kuin kiertämällä 18 kaupungissa kuulemassa paikallisia tahoja.

2.9 Kohderyhmät

Strategioissa tunnistetaan strategian vaikutukset eri ryhmien toimintaan ja työhön, minkä johdosta useissa strategioissa mainitaan strategian kohderyhmäksi laaja joukko eri tahoja. Tahoja, joiden tarpeiden huomioiminen tunnistetaan tärkeäksi ovat muun muassa eri palveluidentuottajat, hyvinvointiin liittyvän liiketoiminnan harjoittajat, asiakkaat ja potilaat, terveydenhuollon ammattilaiset, johtajat sekä päätöksentekijät.

Yksittäisissä strategioissa nimetyt kohderyhmät ovat edellistä listausta vähäisempiä, mutta kaikissa strategioissa korostuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden ja henkilöstön huomioiminen ryhminä, joiden eduksi strategiset tavoitteet on ensisijaisesti asetettu.

3 Pohdinta ja yhteenveto

Sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation merkittävänä haasteena näyttäisi digistrategioiden perusteella olevan palveluissa käytettävän arkaluonteisen tiedon turvallinen käyttö ja kulku eri toimijoiden välillä. Lisäksi lainsäädännön ja ihmisten yksityisyydensuojan turvaaminen tuovat omat haasteensa palveluiden digitoimiselle ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseksi. Asenteet digitaaliseen asiointia kohtaan vaikuttavat merkittävästi palveluiden kehittämiseen. Virossa, jota pidetään monessa mielessä digitalisaation mallimaana, on suhtautuminen digitaalisiin palveluihin huomattavasti myönteisempää kuin esimerkiksi Saksassa, jossa terveydenhuollon digitalisaatio on vasta alkutekijöissään. Saksan digitalisaatiokehitystä on hidastanut mm. digitaalisten palvelujärjestelmien vähäinen kannatus ja digitaalisten palveluiden tietosuojaan liittyvät huolenaiheet.

Digistrategioissa tunnistetaan yhteiskunnallisia haasteita, joihin digitaalisilla palveluilla ja tiedonkulkua kehittämällä pyritään vastaamaan. Euroopan maat kamppailevat kaikki samankaltaisten sosiaali- ja terveydenhuollon haasteiden parissa. Haasteena palvelujärjestelmien kestävyydelle ovat muun muassa ammattitaitoisen työvoiman puute, kustannusten nousu, väestön ikääntyminen ja sen seurauksena kroonisesti sairaiden ja hoitoa tarvitsevien ihmisten osuuden kasvu sekä hoidon alueelliset pullonkaulat. Digistrategioissa esitettyjen tavoitteiden ja ratkaisusuunnitelmien lähtökohtana ja kohderyhmänä ovat sosiaali- ja terveystalouden käyttäjät sekä henkilöstö. Tavoitteena on helpottaa sote-henkilöstön työtä sekä sujuvoittaa ja tehostaa asiakkaille tarjottavia palveluja.

Digistrategioissa puhutaan pääsääntöisesti lähinnä terveydenhuollosta. Sosiaalihuolto mainitaan muutamissa strategioissa otsikkotasolla, mutta käytännön esimerkit ja konkretia strategioissa keskittyvät pääasiassa terveydenhuoltoon ja sen palveluiden kehittämiseen digitaalisten ratkaisujen avulla. On kuitenkin huomioitava se, että kansainvälisesti terveystalouden käsite sisältää myös sellaisia palveluita, jotka Suomessa kuuluvat sosiaalihuollon piiriin.

Toinen merkittävä digistrategioissa toistuva teema on tiedon turvallinen kulku eri toimijoiden välillä sekä kerätyn tiedon entistä tehokkaampi hyödyntäminen niin hoitotyössä kuin tutkimuksen kentälläkin. Lisäksi on huomioitava ammattihenkilöiden riittävä digitalisaatio-osaamisen kehittäminen.

Palveluiden digitalisoimisen yhteydessä on tärkeä huomioida palveluiden tasa-arvoisuuden toteutuminen. Digistrategioissa tunnistetaan se, että on ryhmiä, joiden on hankala käyttää digitaalisia palveluja ja jotka ovat vaarassa syrjäytyä, jos palveluita on saatavilla vain digitaalisesti ja etänä. Erityisesti ikääntyneessä väestön osassa on merkittävä osa ihmisiä, jotka eivät syystä tai toisesta ole digitaalisten palveluiden piirissä. On myös muistettava, että sosiaali- ja terveydenhuollon alalla tehdään paljon sellaista asiakastyötä, jossa asiakkaan kohtaaminen on erityisen tärkeää. Lisäksi osa asiakkaista suosii perinteisiä lähipalveluja digitaalisten palveluiden sijaan.

Selvityksen tavoitteena oli oppia mahdollisista kansainvälisistä digitalisaatiostrategioiden valmisteluprosesseista sekä niissä tunnistettavista seurannan ja arvioinnin menetelmistä. Digitalisaatiostrategiat rakentuvat pitkälti samankaltaisista elementeistä, ja maiden sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation ja tiedonhallinnan kehittämiseksi asetetut tavoitteet ovat hyvin samankaltaisia. Aihealueen toimeenpanossa esiintyy haasteita, jotka on tunnistettu maiden digistrategioissa. Myös tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin toteutus on kuvattu strategioissa melko ylätasoisesti. Selvityksessä saatua tietoa, muiden maiden strategioissa tunnistettuja haasteita sekä esimerkiksi muiden maiden strategioissa tehtyjä rakenteellisia valintoja ja

ilmiöiden sanoituksia voidaan hyödyntää käynnissä olevassa digitalisaation ja tiedonhallinnan strategian valmistelutyössä.

Liite 1: Analyysiin sisällytetyt digitalisaatiostrategiat

A Coherent and Trustworthy Health Network for All – Digital health strategy 2018-2022. Haettu osoitteesta

https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/english/digital_health_solutions/digital_health_strategy

A plan for digital health and social care. Haettu osoitteesta

<https://www.gov.uk/government/publications/a-plan-for-digital-health-and-social-care/a-plan-for-digital-health-and-social-care>

A Strategy for implementing Vision for eHealth 2025 The next step. https://ehalsa2025.se/wp-content/uploads/2021/02/Strategy-2020-2022_eng.pdf

Digital Health Strategy – National Health System. General Secretariat for Digital Health, Information and Innovation for the SNS. Haettu osoitteesta

https://www.sanidad.gob.es/ciudadanos/pdf/Digital_Health_Strategy.pdf

Digital Strategy Health and Social Care Northern Ireland 2022-2030. Haettu osoitteesta

<https://www.health-ni.gov.uk/digitalstrategy>

Estonian eHealth Strategic Development Plan 2020.

Framework for Action – How Australia will deliver the benefits of digitally enabled health and care. July 2018. Haettu osoitteesta https://www.digitalhealth.gov.au/sites/default/files/2020-11/Framework_for_Action.pdf

Nasjonal e-helsestrategi. Januar 2023 IE-1112. Haettu osoitteesta

<https://www.ehelse.no/strategi/nasjonal-e-helsestrategi-for-helse-og-omsorgssektoren>

Plan for realising av Nasjonal e-helsestrategi. IE-1113. Haettu osoitteesta

https://www.ehelse.no/strategi/nasjonal-e-helsestrategi-for-helse-og-omsorgssektoren/_attachment/inline/1305a1d3-23a5-45ce-9b06-39e770509597:52d85ffdbbd20633361e41d41bf23ba8f593fde/Plan%20for%20realisering%20av%20Nasjonal%20e-helsestrategi.pdf

Safe, seamless and secure: involving health and care to meet the needs of modern Australia - Australia's National Digital Health Strategy. Haettu osoitteesta

<https://www.digitalhealth.gov.au/about-us/strategies-and-plans/national-digital-health-strategy-and-framework-for-action>

Vision for eHealth 2025 – common starting points for digitisation of social services and health care, Haettu osoitteesta <https://ehalsa2025.se/wp-content/uploads/2021/02/vision-for-ehealth-2025.pdf>

Liite 2: Digitalisaatiostrategioiden tavoitteet

Taulukko 1. Digistrategioiden strategiset tavoitteet tiivistettynä

Maa	Ajanjakso	Tavoitteet
Australia	2016-2022	1) Terveystieto, jota on saatavilla milloin ja missä sitä tarvitaan 2) Terveystiedot, joita voidaan vaihtaa turvallisesti 3) Laadukas ja yleisesti ymmärrettävä data, jota voidaan käyttää luottavaisesti 4) Resepti- ja lääketietojen parempi saatavuus ja saavutettavuus 5) Digitaalisesti toimivat, esteettömyyttä ja laatua parantavat hoitomallit 6) Työvoima, joka käyttää luotettavasti digitaalista terveysteknologiaa terveyden ja hoidon tuottamiseen 7) Kukoistava digitaalinen terveysteollisuus, joka tuottaa maailmanluokan innovaatioita
Espanja	2021-2026	1) Ihmisten voimaannuttaminen ja osallistaminen terveydenhuollossa sekä terveyssuhteen helpottaminen 2) SNS:n suorituskyvyn parantaminen tukemalla ammattilaisten työtä ja tuottamalla arvoa 3) Päätöksenteon parantaminen: yhteen toimiva tieto ja kansallinen data-avaruus 4) SNS:n etenemisen tukeminen 5P -lääketieteeseen tähtäävällä innovaatiopolitiikalla.
Norja	2023-2030	1) Aktiivinen osallistuminen omaan ja läheisten terveyteen 2) Helpompaa arkea työelämässä 3) Hyvinvointitiedot uusimista ja parantamista varten 4) Saatavilla oleva tieto ja tehostettu yhteistyö 5) Yhteistyö ja toimeenpanoa tukevat välineet
Tanska	2018-2022	1) Asiakas aktiivisena toimijana 2) Tieto saatavissa oikean aikaisesti 3) Ennaltaehkäisy 4) Luotettava ja turvallinen data 5) Edistystä ja yhteisiä rakennuspalikoita
Iso-Britannia	2022- 2025	1) Järjestelmän digitaalinen varustaminen parempaa hoitoa varten 2) Itsenäisen terveen elämän tukeminen 3) Hyväksi havaitun teknologian käyttöönoton nopeuttaminen 4) Valvonnan mukauttaminen kiihtyvään digitalisaation tarpeisiin
Pohjois-Irlanti	2022-2030	1) Digitaalisuus lisää väestön näkyvyyttä ja kontrollia hoito- ja hoivapoluilla 2) Digiratkaisujen myötä laatu, turvallisuus ja parempi kokemus ovat kaikkien uusien prosessien, järjestelmien ja työskentelytapojen keskiössä 3) Tehokas ja yhdistetty hoito järjestelmäintegraation ja sujuvan tiedonkulun avulla 4) Mahdollistetaan tehokkaampi ja yhteistoiminnallisempi työskentely standardisoitujen järjestelmien yli 5) Tiedon älykäs käyttö 6) Digi tukee tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vauhdittamista
Ranska	2018-2022	1) Digitaalisen terveyden hallinnon vahvistaminen 2) Terveystietojen IT-järjestelmien turvallisuuden ja yhteentoimivuuden parantaminen 3) Digitaalisten ydinpalvelujen käyttöönoton nopeuttaminen 4) Sähköisten eHealth-alustojen käyttöönotto kansallisesti 5) Innovaatiotoiminnan tukeminen ja sidosryhmien osallistaminen
Ruotsi	2020-2022	1) Yksilö yhteiskehittäjänä 2) Oikeaa tietoa ja taitoa 3) Kehitys ja digitalisaatio käsi kädessä 4) Turvallinen tietojen käsittely
Viro	2016-2020	1) Laadukas terveystieto ja terveystiedon infrastruktuuri 2) Ihmisiin ja henkilökohtaiseen lääketieteeseen keskittyminen 3) Organisaatioiden kokonaisvaltainen asianhallinta 4) Terveyspalvelujen vaikuttavuus ja analyysikyky 5) Etäpalvelujen kehittäminen